

Někdejší velvyslanec Jaromír Novotný: “Celé je to jen hra o Dukovany. V případě zničení skladu ve Vrběticích proběhl soud a všichni byli osvobozeni. Je česká policie tak neschopná, že nenašla ani stín cizího zavinění?”

- CZ24 News | 20. dubna 2021

ČESKO: V případě zničení skladu ve Vrběticích proběhl soud a všichni byli osvobozeni. Je česká policie tak neschopná, že nenašla ani stín cizího zavinění? ptá se někdejší velvyslanec Jaromír Novotný. Kauzu považuje za hru o Dukovany a připomíná výši našeho exportu do Ruska. Chceme snad s Ruskem obchodovat jen přes Německo? diví se diplomat, který byl u vstupu České republiky do NATO.

V kauze údajného zapojení ruských agentů do výbuchu skladu ve Vrběticích zatím oficiálně víme, že existuje „důvodné podezření“, že tomu tak bylo. Z týdeníku Respekt jsme se dozvěděli, že agenti měli být do skladu údajně objednáni, ale přímý důkaz, že tomu tak bylo, nemáme. Premiér Babiš říká, že dokument BIS bude chtít nechat odtajnit. Přesto jde o věc tajných služeb, takže jakýkoliv exaktní důkaz logicky očekávat nemůžeme. Jak to vnímáte vy?

Já to považuji především za zpravodajskou hru. Protože ten výbuch se datuje do roku 2014 – a v červenci 2016 proběhl ve Zlíně soud, kde byli obžalováni možní viníci této tragické události, včetně

dotyčných firem – a všichni byli nakonec osvobozeni. Je proto těžké uvěřit tomu, že by jak soud, tak předtím česká policie, která vše dva roky vyšetřovala, byla natolik neschopná a nedůsledná, že by neodhalila byť jen stín možnosti cizího zavinění.

Vy jste vše nazval zpravodajskou hrou. Otázka je, o co se hraje?

Já jsem přesvědčen, že o zakázku století – a sice o stavbu jaderné elektrárny Dukovany. Všimněte si, jaký šrumelec nastal po tom, co ministr Havlíček oznámil, že bezpečnostní dotazník by měl vyplnit i ruský Rosatom. O tu zakázku se ucházeli čtyři vážní uchazeči, takže teď bude o jednoho méně, protože Rosatom je podle dnešního vyjádření vicepremiéra Hamáčka ze hry. Čili šlo o to zkompromitovat Rusko a tím ho vyřadit z výběrového řízení.

Vy byste tedy ponechal Rusy v tom tendru a žádné bezpečnostní nebezpečí podle vás nehrozí?

Já bych je samozřejmě ponechal, protože veškerá jaderná energetika u nás, to jest Temelín a Dukovany, to je ruský systém a ruské palivo, které nám Rusové bez problémů dodávají už 30 let. Kdyby nás tak strašně toužili ohrozit, tak by to už dávno udělali a ten přísun paliva či náhradních dílů utnuli. Ale oni hlavně nechtějí ztratit punc důvěryhodného obchodního partnera, čili ty zájmy jsou zde primárně ekonomické.

Když se vrátím k tomu výbuchu ve Vrběticích. Mělo jít údajně o sklady zbraní, určených k exportu na Ukrajinu a do Sýrie. Ale vyvázet zbraně do těchto zemí nelze...

No právě, já si vůbec nedokážu představit, že by česká firma dostala licenci na vývoz do těchto zemí, protože je zde zákon o vývozu zbraní – a podle něj není možné zbraně dodávat do míst, kde probíhají ozbrojené konflikty. Navíc je tu ještě ta informace, že adresátem měli být Islamisté, to považuji už vysloveně za pohádku.

Objevil se ale i další scénář, že tím adresátem měla být společnost se sídlem v Bulharsku...

To bych teoreticky považoval za možné, protože Bulharsko je členská země EU a rovněž NATO, takže tam by získání licence pro českou firmu na vývoz zbraní mohlo být reálné, protože vývoz do spojenecké země nemůžete zakázat.

A samozřejmě známe případy, kdy byly třeba vyvezeny houfnice Dana do Izraele, což je naše spojenecká země, ale nakonec se objevily na ázerbajdžánské straně ve válce o Náhorní Karabach. Za takovéto případy ale česká strana nemůže nést žádnou zodpovědnost.

Vidíte za touto kauzou snahu opozičních stran otočit kormidlem české zahraniční politiky směrem na Západ?

Já myslím, že opozice se snaží ovlivňovat v tomto smyslu českou zahraniční politiku, co to dá. Především se evidentně snaží co nejvíce zhoršit vztahy s Ruskem a s Čínou. Začalo to odstraněním pamětní desky ze Staroměstské radnice, kde se děkuje Sovětům za osvobození Prahy – ta deska už se tam nevrátila, přestože měla být původně jenom v opravě a na místě byla od roku 1946. A podívejte se dále na story kolem pomníku maršála Koněva a nebo kauzu poděkování vlasovcům.

To jsou ovšem oproti Vrběticím záležitosti okresního formátu...

To jistě, ale myslíte si, že to ta velmoc nevnímá, že ji takto provokujete a znechucujete?

Z Česka bylo kvůli tomu vyhoštěno 18 pracovníků ruské ambasády, kteří byli identifikováni jako členové ruských tajných služeb, což bylo podle očekávání opětováno i podobným krokem z ruské strany, tedy okamžitým vypovězením 20 zaměstnanců české ambasády v Moskvě. Do jaké míry to ovlivní česko-ruské vztahy?

Já to vidím jako další příklad toho, že si tu někdo myslí, že si můžeme donekonečna zahrávat s velmocí a popichovat a provokovat ji nejrůznějšími způsoby. Přitom se stačí podívat na bilanci našeho zahraničního obchodu za minulý rok. Export do Ruska činil 4303 milionu dolarů. To tedy chceme dosáhnout toho, že s námi Rusové přestanou obchodovat? Nebo už s nimi budeme obchodovat jen přes Německo?

Pane Novotný, věříte té ruské reakci na oznámení o podílu tajných služeb na výbuchu ve Vrběticích? Podle ruského vyjádření jde o cílenou provokaci Západu, která má pouze odvést pozornost od situace v Bělorusku, kde prozápadní síly údajně chystají státní převrat. Je to relevantní?

Já myslím, že to vyjádření je do značné míry produktem objektivní eskalace napětí na hranicích Ruska, protože od Kaliningradu až po Kavkaz se stahují jednotky NATO k ruským hranicím (40 tisíc vojáků) na velké vojenské cvičení, které má začít koncem dubna, a Rusové z druhé strany posílají svých 90 tisíc vojáků. Takže není divu, že ta atmosféra houstne.

Podívejte se také na situaci v Černém moři, kam nejprve poslali své lodě Američané, pak se stáhli, ale nahradili je pro změnu Britové, kteří si tím chtějí patrně dokázat svou sílu a vliv na dění ve světě a snaží se zahrát si na světovou velmoc, kterou byli v dobách kolonialismu.

Americký prezident Joe Biden nastavil - jak se alespoň zdálo - hned od počátku svého mandátu velmi tvrdou protiruskou doktrínu. Ruského prezidenta Vladimira Putina nazval zabijákem a na Rusko uvalil mnohačetné ekonomické sankce. Teď ovšem, jak jste sám zmínil, poslal své lodě zpět z Černého moře a navrhuje Putinovi schůzku na neutrální evropské půdě, kde by mohli neshody urovnat. Trochu schizofrenní rétorika, nezdá se vám?

Upřímně řečeno, já nevím, jak si vlastně tohle všechno přeložit a jak se v tom orientovat. On sice navrhne Putinovi schůzku, ale hned, co položí telefon, tak vypoví ruské diplomaty z USA a zavede další protiruské sankce. Předpokládám, že Rusové na takovéto jednání do budoucna nepřistoupí.

Zdroj: <https://www.parlamentnilisty.cz>